

9-J: una emergència democràtica

Encara que soni a tòpic: no sé si som prou conscients del que ens juguem en les eleccions europees del 9 de juny. Tan avesats com estem a considerar aquests comicis com de segon ordre, a causa de l'errònia percepció que no tenen tanta incidència en les nostres vides com les eleccions catalanes o espanyoles, correm el risc de reproduir els alts percentatges habituals d'abstenció o d'assistir a una onada de vot de càstig als partits considerats tradicionals. Per contra, Europa viu un moment delicat que no consent alegries d'aquesta mena. Sobre la taula hi ha carpetes tan transcendents com l'agressió russa a Ucraïna o el genocidi israelià de la franja de Gaza, que són alguna cosa més que imatges esgarrifoses que ens mouen a la compassió. La presa de posició de Brussel·les en el tauler geoestratègic global importa davant l'hegemonia dels Estats Units o la Xina, i condiciona les nostres vides fins a expandir els nostres pressupostos de defensa. Igual que afectarà la nostra butxaca i benestar la represa de les severes mesures d'estabilitat i d'equilibri financer d'antany, empeses novament pels frugals nòrdics, ara que torna ni que sigui tímidament el creixement econòmic i després d'uns anys en què s'ha aixecat l'accelerador del rigor pressupostari pels efectes devastadors de la pandèmia. O, en fi, també és rellevant el decidit impuls a la unitat política europea, que és un horitzó necessari i més ambiciós que el reforçament del mercat únic o l'eliminació de les barreres que frenen la nostra competitivitat en la línia del que preconitzen els informes d'Enrico Letta i Mario Draghi.

Però, sens dubte, el tema més important que tenim al davant és el creixement exponencial del populisme reaccionari i de la ultradreta arreu. Aquest fet, combinat amb una gens improbable victòria de Donald Trump a les eleccions nord-americanes del novembre, més enllà de sumir-nos en la desesperació o a explorar les possibilitats de vida en altres planetes, ens ha de menar a una reacció. Així, si deixem de banda, per il·lusòria, la possibilitat que Europa respongui a tots aquests reptes des d'un únic número de telèfon, com va dir Kissinger irònicament –només cal veure l'antagonisme de l'eix franco-alemany, entre el pessimisme d'Emmanuel Macron i la inhibició d'Olaf Scholz, prou debilitats internament–, ara el que toca és sortir al camp a defensar els valors i principis en què es fonamenta el projecte europeu mateix.

Prova d'això és que, si es compleixen els mals auguris dels estudis d'opinió, no no-

JOAN RIDAO

PROFESSOR DE DRET CONSTITUCIONAL, UB

més l'extrema dreta augmentarà de vots, sinó que la dreta tradicional, producte de l'aliança històrica de la democràcia cristiana i el conservadorisme liberal, no descarta pactar-hi. I això és així perquè s'estima que entorn d'un de cada cinc dels 720 diputats que obtindran escó pot pertànyer a un dels dos grups que se situen en l'espai ultradretà europeu: un, els Conservadors i Reformistes Europeus (CRE), considerats els moderats (!), on conviuen Vox, els polonesos de Llei i Justícia (Kaczynski), els Germans d'Itàlia de Giorgia Meloni, els d'Éric Zemmour i potser, més endavant, l'inefable Viktor Orbán; l'altre, el més radical, Identitat i Democràcia (ID), liderada per Marine Le Pen, la Lliga de Matteo Salvini i els neerlandesos de Geert Wilders; i encara passaran el rasclat els actualment empestats –i expulsats d'ID– extremistes d'Alternativa per a Alemanya (AfD). Tot i que no són ben bé la mateixa cosa, cap d'ells està compromès seriosament amb el projecte europeu, tot i que alguns com Meloni miren de dissimular-ho

JOHN SADOVY / GETTY

Si Von der Leyen pactés amb l'extrema dreta convertiria l'Eurocambra en un escenari inestable en mans dels que volen rebotar el procés d'integració

sota una pàtina de pragmatisme, de respecte a l'estat de dret i proeuropeisme genèric. I el que és segur que els uneix és un esperit profundament reaccionari que col·lideix frontalment amb el projecte de la integració europea. Un espai que, a més, es troba en transformació per l'acostament entre Meloni i Le Pen, entre altres factors.

A l'hora d'anar a votar, per exemple, caldrà tenir en compte, a més, que la *spitzenkandidat* del Partit Popular Europeu (PPE), Ursula von der Leyen, que aspira a perpetuar-se com a presidenta de la Comissió, ha deixat clar més d'un cop, la darrera en un debat durant la campanya, que podria pactar amb el grup de Santiago Abascal i Giorgia Meloni, a canvi dels seus vots a la investidura. Dit amb altres paraules, s'ha mostrat partidària, arribat el cas, de dinamitar l'aliança històrica que ha estat en la base del procés europeu: l'acord entre conservadors i socialdemòcrates. I tot això per un mer càlcul electoralista. Encara que està per veure que això sigui possible, en el sentit que sigui viable una nova majoria conservadora. Recordem que la ratificació de Von der Leyen fa cinc anys ja va anar d'un vot. El que és segur, tanmateix, és que convertiria l'Eurocambra en un escenari inestable, en mans d'una colla de saltataulells ultres amb ganes de brega, perquè precisament el que volen és rebotar el procés d'integració. I repercutiria també en el mateix executiu comunitari, Comissió i Consell, contribuint a extreure la polarització i a minar la confiança mútua entre les grans famílies polítiques europees, a més d'aparcar projectes estratègics comuns i radicalitzar polítiques com la immigració.

Ens convé molt, doncs, que a Brussel·les hi hagi una sòlida majoria proeuropea que surti tant de les urnes com dels acords postelectorals, que sigui capaç de mantenir surant una UE tocada per les actuals desavinences geoestratègiques, energètiques o fiscals. Molt pitjor és haver de quedar en mans dels radicals de dreta italians i hongaresos o dels neofalangistes espanyols. Fem vots perquè es mantingui la contradictòria panòpia ultradretana i perquè no tinguin un rol decisiu en el futur d'Europa. Encara que soc conscient que l'agre debat intern a casa nostra no hi ajuda. L'aprovació de l'amnistia en plena campanya electoral ha escalfat encara més els ànims de la reacció ibèrica. Però s'imposa almenys una reflexió per part dels qui acostumen a abstenir-se o a aprofundir amb el seu vot en la protesta: si la ultradreta puja, els populars europeus perdran poder i sobretot perdran valors.